

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 444/2011-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. októbra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť I. D., t. č. vo výkone väzby, zastúpeného advokátom Mgr. D. Š., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2, 3 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj čl. 11 ods. 3 Zmluvy medzi Československou socialistickou republikou a Socialistickou federatívnou republikou Juhosláviou o úprave právnych vzťahov v občianskych, rodinných a trestných veciach publikovanou pod č. 207/1964 Zb. v spojení s čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 29/2011 a jeho uznesením z 28. júna 2011 a postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 131/2011 a jeho uznesením z 22. júla 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. D. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. septembra 2011 doručená sťažnosť I. D., t. č. vo výkone väzby (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. D. Š., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2, 3 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj čl. 11 ods. 3 Zmluvy medzi Československou socialistickou republikou a Socialistickou federatívnou republikou Juhosláviou o úprave právnych vzťahov v občianskych, rodinných a trestných veciach publikovanou pod č. 207/1964 Zb. (ďalej len „medzinárodná zmluva“) v spojení s čl. 7 ods. 5 ústavy postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 29/2011 a jeho uznesením z 28. júna 2011 (ďalej aj „namietané uznesenie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 131/2011 a jeho uznesením z 22. júla 2011 (ďalej aj „namietané uznesenie krajského súdu“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre podozrenie zo spáchania obzvlášť závažného zločinu lúpeže formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. a) a c) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona s použitím § 138 písm. a) Trestného zákona. Sťažovateľ je stíhaný väzobne z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku (tzv. úteková väzba), pričom väzba začala plynúť 26. novembra 2009.

Dňa 17. júna 2011 podal prokurátor Krajskej prokuratúry v Trnave na sťažovateľa obžalobu pre obzvlášť závažný zločin lúpeže formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. a) a c) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona s použitím § 138 písm. a) Trestného zákona.

Dňa 10. júna 2011 podal obhajca sťažovateľa žiadosť o prepustenie sťažovateľa z väzby a tiež o nahradenie väzby písomným sľubom, zárukou dôveryhodnej osoby alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka (ďalej len „žiadosť o prepustenie z väzby“).

V žiadosti o prepustenie z väzby poukázal sťažovateľ na „*nedôvodnosť väzby, na nečinnosť OČTK, na neprimeranú dĺžku väzobného stíhania, a predovšetkým na porušenie medzinárodnej zmluvy*“.

Uznesením okresného súdu č. k. 4 T 29/2011-1275 z 28. júna 2011 bola žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby zamietnutá a rovnako bol zamietnutý jeho návrh na nahradenie väzby písomným sľubom, zárukou dôveryhodnej osoby – Z. R. – a dohľadom probačného a mediačného úradníka. Proti označenému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 3 Tos 131/2011 z 22. júla 2011 tak, že sťažnosť sťažovateľa zamietol.

Zásadná námietka sťažovateľa, ktorý je štátnym občanom Chorvátskej republiky, spočíva v tom, že súdy už pri prvotnom rozhodovaní o jeho väzbe nerešpektovali príslušné ustanovenia medzinárodnej zmluvy, ktoré zabezpečujú ochranu občanom zmluvných štátov pred trestným stíhaním na území druhého štátu. Sťažovateľ sa konkrétne odvoláva na čl. 11 ods. 3 medzinárodnej zmluvy, podľa ktorého svedok alebo znalec, ktorý sa ustanovil na predvolanie orgánu druhej zmluvnej strany, nesmie byť na jej území bez ohľadu na svoje občianstvo trestne stíhaný ani vzatý do väzby, ani sa nesmie na ňom vykonať trest uložený skôr súdom za trestný čin, ktorý spáchal pred prekročením hraníc dožadujúcej zmluvnej strany. Rovnako tak nemôže byť trestne stíhaný ani v súvislosti s podávaním svedectva alebo znaleckého posudku alebo za trestný čin, ktorý je predmetom konania.

Sťažovateľ uvádza, že „*Na telefonickú výzvu vyšetrovateľa A. Č. som sa dobrovoľne dostavil k vyšetrovateľovi PZ na Slovensko, ktorému som poskytol súčinnosť v plnej miere. Dostavil som sa ako svedok, nie ako obvinený. Na jeho výzvu som sa ďalej dobrovoľne podrobil kriminalistickému zaisteniu, biologických stôp, DNA a pachovej stopy na ich porovnanie so stopami, ktoré mali byť podľa vyjadrenia tohto vyšetrovateľa zaistené na mieste činu. Prebiehalo do nasledovne. Dňa 06. 10. 2009 som sa dobrovoľne dostavil na základe telefonického kontaktu pred vyšetrovateľa PZ kpt. Ing. A. Č. z KR PZ v Trnave, kde som bol vypočutý a zároveň mi boli odobraté porovnávacie materiály na skúmanie (č. l. 252*

vyšetrovacieho spisu). Vyšetrovateľ PZ kpt. Č. mi neoznámil, že moja prítomnosť nie je ďalej potrebná. Z uvedeného dôvodu som až do môjho zadržania zotrval na území Slovenskej republiky. Dňa 26. 11. 2009 som sa dostavil opätovne k vyšetrovateľovi na základe telefonického predvolania. Stále som bol v pozícii svedka. Toho istého dňa 26. 11. 2009 o 15.45 mi bolo vznesené obvinenie a bol som obmedzený na osobnej slobode. Uvedeným postupom došlo priamo k porušeniu medzinárodnej zmluvy. Z uvedeného dôvodu trestné stíhanie ani len nemalo byť začaté, a ak už bolo začaté, tak malo byť zastavené lebo je neprípustné, teda aj väzba je nezákonná.

V Uznesení sa Krajský súd v Trnave vôbec nevyjadril k namietanej nezákonnosti väzby z dôvodu porušenia medzinárodnej zmluvy, v tomto smere sťažnosť nepreskúmal a nevysporiadal sa s námietkami.“

Ďalej sťažovateľ namieta, že v označenom trestnom konaní vôbec nebolo preukázané, že by u neho hrozilo riziko úteku, a teda nie je daný väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

Z vykonaného dokazovania taktiež podľa sťažovateľa vyplýva, že sa skutku kladenému mu za vinu nedopustil (výpovede svedkov o tom, že v čase spáchania skutku bol sťažovateľ v Chorvátsku, a nie na Slovensku, lokalizácia chorvátskych telefónnych čísel v čase spáchania skutku v Chorvátsku, pečiatky v pase sťažovateľa z hraničného prechodu Gruskovje v Slovinsku).

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa, a to právo na slobodu podľa čl. 5 ods. 1, ods. 3 a ods. 4 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 5 Ústavy SR, právo na spravodlivý súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, právo prednosti medzinárodných zmlúv podľa porušenie čl. 7 ods. 5 Ústavy SR a právo uvedené v čl. 11 ods. 3 Zmluvy medzi Československou socialistickou republikou a Socialistickou

federatívnou republikou Juhosláviou o úprave právnych vzťahov v občianskych, rodinných a trestných veciach publikovanou pod č. 207/1964 Zb. bolo porušené postupom a uznesením o väzbe Okresného súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T/29/2011 zo dňa 28. 06. 2011.

Základné právo sťažovateľa, a to právo na slobodu podľa čl. 5 ods. 1, ods. 3 a ods. 4 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 5 Ústavy SR, právo na spravodlivý súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, právo prednosti medzinárodných zmlúv podľa porušenie čl. 7 ods. 5 Ústavy SR a právo uvedené v čl. 11 ods. 3 Zmluvy medzi Československou socialistickou republikou a Socialistickou federatívnou republikou Juhosláviou o úprave právnych vzťahov v občianskych, rodinných a trestných veciach publikovanou pod č. 207/1964 Zb. bolo porušené postupom a uznesením o väzbe Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos/131/2011 zo dňa 22. 07. 2011.

Uznesenie Krajského súdu v Trnave z 22. 07. 2011 sp. zn. 3 Tos/131/2011 u Uznesenie Okresného súdu v Trnave zo dňa 28. 06. 2011 sp. zn. 4 T/29/2011 sa zrušujú a prikazuje sa Okresnému súdu v Trnave, aby menovaného I. D... neodkladne prepustil z väzby na slobodu.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 261,82 EUR, ktorá je splatná do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa Mgr. D. Š...“

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 3 ústavy obvineného alebo podozrivého z trestného činu možno zadržať len v prípadoch ustanovených zákonom. Zadržaná osoba musí byť ihneď oboznámená s dôvodmi zadržania, vypočutá a najneskôr do 48 hodín prepustená na slobodu alebo odovzdaná súdu. Sudca musí zadržanú osobu do 48 hodín a pri obzvlášť závažných trestných činoch do 72 hodín od prevzatia vypočuť a rozhodnúť o väzbe alebo o jej prepustení na slobodu.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu. Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 7 ods. 5 ústavy medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

- a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom;
- b) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie osoby preto, že sa nepodrobila rozhodnutiu vydanému súdom podľa zákona, alebo preto, aby sa zaručilo splnenie povinnosti ustanovenej zákonom;
- c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní;
- d) iné pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia na účely výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody na účely jeho predvedenia pred príslušný orgán;
- e) zákonné držanie osôb, aby sa zabránilo šíreniu nakažlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov;

f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenia sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

Podľa čl. 11 ods. 1 medzinárodnej zmluvy ak v konaní pred orgánmi jednej zmluvnej strany je potrebná osobná účasť osoby, ktorá má byť vyslúchnutá ako svedok alebo ako znalec a ktorá je na území druhej zmluvnej strany, predvolanie sa jej zašle prostredníctvom príslušného orgánu druhej zmluvnej strany.

Podľa čl. 11 ods. 2 medzinárodnej zmluvy predvolaná osoba nie je povinná sa ustanoviť a predvolanie nesmie obsahovať vyhrážku donucovacími opatreniami pre prípad, že sa neustanoví.

Podľa čl. 11 ods. 3 medzinárodnej zmluvy svedok alebo znalec, ktorý sa ustanovil na predvolanie orgánu druhej zmluvnej strany, nesmie byť na jej území bez ohľadu na svoje

občianstvo trestne stíhaný ani vzatý do väzby, ani sa nesmie na ňom vykonať trest uložený skôr súdom za trestný čin, ktorý spáchal pred prekročením hraníc dožadujúcej zmluvnej strany. Rovnako tak nemôže byť trestne stíhaný ani v súvislosti s podávaním svedectva alebo znaleckého posudku alebo za trestný čin, ktorý je predmetom konania.

Podľa čl. 11 ods. 4 medzinárodnej zmluvy svedok alebo znalec stratí ochranu uvedenú v ustanovení odseku 3, ak neopustí územie dožadujúcej zmluvnej strany v lehote siedmich dní odo dňa, kedy mu bolo oznámené, že jeho prítomnosť nie je ďalej potrebná. Do tejto lehoty sa nezapočítava doba, po ktorú svedok alebo znalec nemohol opustiť územie tejto zmluvnej strany z dôvodov nezávislých od jeho vôle.

1. K namietanému postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 29/2011 a jeho uzneseníu z 28. júna 2011

Vo vzťahu k namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv postupom okresného súdu a jeho uznesením ústavný súd poukazuje na čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Sťažovateľ mal právo podať proti namietanému uzneseniu okresného súdu sťažnosť (čo aj využil), o ktorej bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

2. K namietanému postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 131/2011 a jeho uzneseniu z 22. júla 2011

Pred predbežným prerokovaním tejto časti sťažnosti ústavný súd poukázal na už citovaný § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, z ktorého vyplýva, že jeho úlohou pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Vo vzťahu k namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 131/2011 a jeho uznesením z 22. júla 2011 spočíva jeho zásadná námietka v tvrdení, že jeho trestné stíhanie je neprípustné, keďže sa na neho vzťahuje ochrana v zmysle čl. 11 ods. 3 medzinárodnej zmluvy, a preto aj jeho vzatie do väzby rovnako ako ďalšie trvanie jeho väzby je nezákonné. Sťažovateľ poukazuje

v tejto súvislosti aj na skutočnosť, že krajský súd sa v namietanom uznesení vôbec nevysporiadal s touto jeho námietkou.

Ústavný súd v prvom rade považoval za potrebné uviesť, že v danom prípade ide o námietku, ktorú sťažovateľ mohol uplatniť už pri svojom vzatí do väzby. Sťažovateľ síce uznesenie okresného súdu sp. zn. Tp 95/09 z 27. novembra 2009 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Tpo 44/2009 z 10. decembra 2009 napadol aj sťažnosťou z 9. marca 2010 adresovanou ústavnému súdu (konanie bolo vedené pod sp. zn. III. ÚS 387/2010), avšak námietku neprípustnosti trestného stíhania z dôvodu porušenia medzinárodnej zmluvy v tejto sťažnosti neuplatnil. Z toho možno vyvodiť, že sťažovateľ uplatňuje označenú námietku oneskorene, čo už samo osebe zakladá dôvod na odmietnutie tejto časti jeho sťažnosti z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

Napriek uvedenému ústavný súd považoval za potrebné vysporiadať sa so zásadnou námietkou sťažovateľa aj meritórne.

Podľa názoru ústavného súdu je tvrdenie sťažovateľa, že sa v namietanej trestnej veci na neho ako občana Chorvátskej republiky vzťahuje ochrana pred trestným stíhaním v zmysle čl. 11 medzinárodnej zmluvy, nesprávne, pretože sťažovateľ v posudzovanom prípade nespĺňa podmienky ustanovené v označenom článku medzinárodnej zmluvy.

Článok 11 medzinárodnej zmluvy síce zabezpečuje ochranu svedkom a znalcom, ktorí sú občanmi Chorvátskej republiky pred trestným stíhaním na území Slovenskej republiky (rovnako tak ako svedkom a znalcom, ktorí sú občanmi Slovenskej republiky pred trestným stíhaním na území Chorvátskej republiky, pozn.), avšak len za splnenia predpokladov vymedzených medzinárodnou zmluvou.

Prostredníctvom čl. 11 medzinárodnej zmluvy sa má zabrániť situáciám, pri ktorých by osoba, ktorá má byť vypočutá ako svedok alebo ako znalec, mala byť vylákaná pod zámienkou výsluchu svedka alebo znalca na územie druhej zmluvnej strany, kde bude následne trestne stíhaná.

Základným predpokladom na aplikáciu ustanovení čl. 11 medzinárodnej zmluvy je, že osoba, ktorá má byť vypočutá ako svedok alebo ako znalec bude na výsluch predvolaná a predvolanie sa jej zašle prostredníctvom príslušného orgánu druhej zmluvnej strany. Ďalším predpokladom je, že táto osoba sa dostaví na územie druhej zmluvnej strany práve na účely vykonania výsluchu, na ktorý je predvolaná.

V prípade sťažovateľa nebol splnený ani jeden z dvoch uvedených predpokladov ustanovených v medzinárodnej zmluve. Na výsluch uskutočnený 6. októbra 2009 (a ani na výsluch uskutočnený 26. novembra 2009) nebol sťažovateľ predvolaný spôsobom uvedeným v čl. 11 ods. 1 medzinárodnej zmluvy, teda mu nebolo zaslané predvolanie prostredníctvom príslušného orgánu druhej (chorvátskej) zmluvnej strany. Sťažovateľ sám uvádza, že na oba výsluchy k vyšetrovateľovi sa dostavil na základe telefonickej výzvy vyšetrovateľa A. Č.

Zo zistení ústavného súdu navyše vyplynulo, že sťažovateľ prišiel na územie Slovenskej republiky v septembri 2009 na návštevu svojej družky a dcéry, teda nie na účely podrobenia sa výsluchu.

Zo zápisnice o výsluchu sťažovateľa pred sudcom pre prípravné konanie dňa 27. novembra 2009 (zápisnica okresného súdu sp. zn. Tp 95/2009) vyplýva, že sťažovateľ počas výsluchu okrem iného uviedol: *„Keď sa skončila sezóna v septembri 2009 som prišiel za družkou do B., s ktorou už žijem 20. Väčšinou som sa od septembra zdržiaval v B. Tu ma kontaktoval policajt v septembri alebo v októbri. My sme sa už s p. Č. stretli, zobrali mi odtlačky, vypočuli ma ako svedka. Stretli sme sa v B. a potom ma kontaktovali policajti až túto stredu.“*

Zo správy súdneho poradcu M. K. zo 16. októbra 2009 vyplýva, že *„Znovu vykonali preverenie v teréne obvineného I. D. na adrese K. a rodičia obžalovaného povedali, že bol u nich pred mesiacom a pol, a že sa vrátil do B., pretože sa tam nachádza jeho manželka a dieťa.“*

Z už uvedeného teda možno formulovať záver, že vzhľadom na nesplnenie podmienok uvedených v čl. 11 ods. 1 medzinárodnej zmluvy sťažovateľ nepožíval ochranu vyplývajúcu z čl. 11 ods. 3 medzinárodnej zmluvy, a preto je jeho zásadná námietka proti jeho väzobnému stíhaniu na území Slovenskej republiky zjavne neopodstatnená.

Bez ohľadu na uvedený záver ústavný súd považoval za potrebné poznamenať, že sa nemôže stotožniť s argumentáciou okresného súdu v namietanom uznesení, prostredníctvom ktorej sa vysporiadal s námietkou sťažovateľa o tom, že v jeho prípade neboli rešpektované ustanovenia medzinárodnej zmluvy [*„Argument obhajoby o porušení ustanovení medzinárodnej zmluvy neobstojí, nakoľko obžalovaný mal medzi výsluchom, na ktorý bol predvolaný z Chorvátska a druhým výsluchom a vznesením obvinenia dostatočne dlhý čas (20 dní) na to, aby opustil územie SR, čiže nebol vylákaný pod zámienkou výsluchu svedka na územie iného štátu, kde by bol následne stíhaný, čo je situácia ktorej má zabrániť ustanovenie čl. 11 Zmluvy medzi Československou socialistickou republikou a Socialistickou federatívnou republikou Juhosláviou.“*]. Táto skutočnosť ale nič nemení na závere ústavného súdu o tom, že zásadná námietka sťažovateľa je zjavne neopodstatnená.

Vo vzťahu k ďalším námietkam sťažovateľa [v konaní vôbec nebolo preukázané, že by u sťažovateľa hrozilo riziko úteku, a teda nie je daný väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, a námietka, že sa skutku kladenému mu za vinu nedopustil] ústavný súd poukazuje na odôvodnenie namietaného uznesenia krajského súdu v spojení s namietaným uznesením okresného súdu, ako aj na uznesenie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 387/2010 z 19. októbra 2010.

Z namietaného uznesenia okresného súdu vyplýva, že *„Na základe vyššie uvedených skutočností dospel súd k záveru, že dôvody väzby v zmysle citovaného ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a) Tr. poriadku u obvineného I. D. tak, ako boli uvedené v uznesení Okresného súdu Trnava zo dňa 27. 11. 2009 sp. zn. Tp 95/2009, potvrdeným uznesením Krajského súdu v Trnave pod sp. zn. 6 Tpo/44/2009 zo dňa 10. 12. 2009 naďalej trvajú. Už pri rozhodovaní o väzbe obvineného I. D. boli posudzované jednak formálne, jednak materiálne podmienky*

väzby. Z obsahu doposiaľ zadokumentovaného spisového materiálu boli zistené skutočnosti, ktoré nasvedčujú tomu, že stíhaný skutok bol spáchaný, má znaky trestného činu a sú dôvody na podozrenie, že ho spáchal obvinený I. D. Súdy oboch stupňov viackrát konštatovali, že materiálna podmienka väzby je daná tým, že je cudzím štátnym príslušníkom, na území Slovenskej republiky nemá žiadne oficiálne trvalé bydlisko a preto ak by opustil územie SR a následne sa ukryl v cudzine, najmä mimo Európskej únie, došlo by k výraznému sťaženiu a nemožnosti realizovať a ukončiť trestné stíhanie. Za skutok za ktorý je obžalovaný stíhaný mu hrozí trest odňatia slobody vo výmere 15 až 25 rokov, prípadne doživotie a toto sú konkrétne skutočnosti zakladajúce dôvod jeho väzby. Trestné konanie sa zavinením obvineného značným spôsobom predĺžilo ešte v čase kedy I. D. nebol obvineným zo spáchania skutku a preto je dôvodné sa domnievať, že v súčasnosti v pozícii obvineného v spojitosti s hrozbou uloženia mimoriadne vysokého trestu by sa obvinený skrýval na rôznych miestach v zahraničí, aby sa tak vyhýbal trestnému stíhaniu a trestu, ktorý mu hrozí a zmaril tak samotnú podstatu trestného konania.“

Z namietaného uznesenia krajského súdu vyplýva, že tento sa stotožnil s dôvodmi uvedenými v uznesení súdu prvého stupňa a tieto si v celom rozsahu osvojil. Taktiež krajský súd poukázal na predchádzajúce rozhodnutia o väzbe sťažovateľa, ako aj na skutočnosť, že sťažovateľ nemá žiadne oficiálne bydlisko na Slovensku a je cudzím štátnym príslušníkom.

V už spomenutom uznesení sp. zn. III. ÚS 387/2010 z 19. októbra 2010 sa okrem iného uvádza: „Vo svetle týchto skutočností, spolu s ďalšími zisteniami o tom, že sťažovateľ nemá na Slovensku žiaden zdroj príjmov (podniká v Chorvátsku) ani majetok väčšej hodnoty, ani tu nie je oficiálne prihlásený k pobytu a opakovane sa zdržiaval na území Slovenskej republiky bez toho, aby sa dostavil na výsluch, a to až do októbra 2009, nemožno záver krajského súdu o existencii dôvodnej obavy z toho, že sťažovateľ by sa vzhľadom na výšku hroziaceho trestu pobytom v cudzine mohol vyhýbať trestnému stíhaniu a sťažovať alebo mariť tak dosiahnutie účelu trestného konania, považovať za prejav arbitrárnosti v dôsledku abstraktnej úvahy bez konkrétneho skutkového základu.“

Ústavný súd vychádzajúc z obsahu označených rozhodnutí okresného súdu, krajského súdu, ako aj svojho predchádzajúceho rozhodnutia konštatoval, že sťažnosť sťažovateľa nezakladá žiadne dôvody na zmenu postoja ústavného súdu k týmto námietkam sťažovateľa, ktoré už v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 387/2010 vyhodnotil ako zjavne neopodstatnené.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní v tejto časti sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť ako celok, neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa uplatnených v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. októbra 2011